

OPINIA

do projektu ustawy o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw

Ordynacja podatkowa i klauzula obejścia prawa

Business Centre Club przedstawił opinię do *projektu ustawy o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw*. Rozumiemy intencje ustawodawcy i utożsamiamy się z potrzebą uszczelniania systemu podatkowego oraz walki z szarą strefą. Przedsiębiorcy chcą działać legalnie i w poczuciu bezpieczeństwa. Klarowne prawo jest dla firm kwestią fundamentalną. Proponujemy wspólne prace nad Ordynacją podatkową, ponieważ obecny projekt niesie szereg zagrożeń dla gospodarki i przedsiębiorców.

Treść projektowanych przepisów dotyczących ogólnej klauzuli obejścia prawa podatkowego, ale również zamierzony sposób ich wprowadzenia do porządku prawnego, narusza standardy konstytucyjne. Natomiast, przewidywane w projekcie nowelizacji elementy służące ochronie podatników (Rada do Spraw Unikania Opodatkowania, znaczenie jej opinii w postępowaniu podatkowym, wykonalność decyzji) zostały ukształtowane w sposób na tyle niedoskonały, że w istocie budzą wątpliwości co do ich faktycznego znaczenia.

Przede wszystkim, projekt o tak istotnym wpływie na wykonywanie działalności gospodarczej powinien być, od samego początku prac nad nim, przedmiotem szerokich konsultacji społecznych. Wprowadzenie tego rodzaju rozwiązań powinno zostać poprzedzone merytoryczną dyskusją zmierzającą do przewidzenia wszystkich możliwych następstw regulacji. Ustawa powinna przewidywać również odpowiednio długie *vacatio legis*. Wydaje się, że żaden w powyższych postulatów nie zostanie zrealizowany.

Dostatecznie wnikliwa i wszechstronna analiza projektu oraz staranne jego dopracowanie mogą okazać się niemożliwe ze względu na planowane szybkie tempo prac legislacyjnych (skoro autorzy projektu nowelizacji przewidują, że jej wejście w życie nastąpi w pierwszym kwartale 2016 r.). W aktualnej wersji projektu nowelizacji wskazano, że ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia. Wyjaśnienia zawarte w uzasadnieniu projektu, wskazujące, że podatnik powinien w tym terminie „zaprzestać stosować sztucznego działania”, nie wytrzymują krytyki merytorycznej.

Po pierwsze, autorom projektu nowelizacji umyka fakt, że owe „sztuczne działania” są obecnie legalnymi, w pełni dopuszczalnymi czynnościami prawnymi. Co więcej, stosowanie procesów optymalizacji podatkowej – według deklaracji autorów projektu nowelizacji – pozostanie nadal dopuszczalne (inaczej naruszona zostałaby zasada, zgodnie z którą podatnik nie ma obowiązku maksymalizacji swoich zobowiązań podatkowych).

Po drugie, analiza dokonywanych obecnie i wywołujących skutki podatkowe w przyszłości czynności prawnych dokonywanych przez podatnika przez pryzmat możliwości zastosowania klauzuli obejścia prawa podatkowego jest zadaniem skomplikowanym. Na dokonanie tej analizy podatnikom należałoby zatem zapewnić odpowiedni czas. Czasu będzie również wymagała ewentualna zmiana dotychczas stosowanych, w pełni legalnie, modeli gospodarczych.

Po trzecie, sami autorzy projektu nowelizacji wskazują, że jej celem jest „przede wszystkim prewencja”. Jeśli tę prewencję rozumieć jako zapobieganie, to jest jasnym, że jej skutki powinny sięgać w przyszłość, a nie wstecz. Bardzo krótki, w istocie minimalny, okres vacatio legis ustawy powoduje, że jej skutki będą dotyczyły w istocie czynności już dokonanych. Nie można przy tym twierdzić, że czynności te były „sztucznymi mechanizmami działania”, skoro pojęcie działania w sposób sztuczny zostanie dopiero wprowadzone projektowaną ustawą.

Po czwarte, projektowana zmiana będzie wprowadzeniem do polskiego porządku prawnego instytucji nowej, dotychczas w praktyce nieznaney i niestosowanej. Tym bardziej zatem, ustawa nie powinna być wprowadzana w sposób zaskakujący podatników.

Szczegółowa analiza prawna w załączeniu

Kontakt:

Krzysztof Komorniczak

ekspert BCC ds. prawa podatkowego

tel. 22 826 92 00

e-mail: krzysztof.komorniczak@bcc.org.pl

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395, 22 58 26 113

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Liczba członków Grupy BCC składającej się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC wynosi ok. 2300. Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. Działa w 250 miastach i 24 lożach regionalnych na terenie całej Polski. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliszewski.

Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>

Więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz: <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club/301754142096>